

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДІАТРІЇ І НЕОНАТОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
проректор з наукової роботи
проф. Наконечний А.Й

20 травня 2021 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРИНАТАЛЬНА ПАТОЛОГІЯ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ

(КУРС ЗА ВИБОРОМ)

ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ – ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PHD)

ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 228 ПЕДІАТРІЯ

КІЛЬКІСТЬ НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН: ЛЕКЦІЇ – 8 ГОД
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ – 28 ГОД
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ – 8 ГОД
САМОСТІЙНА РОБОТА – 46 ГОД
КРЕДИТИ ECTS – 3.
всього – 90 годин.
Кредити ECTS – 3.

Обговорено й ухвалено
на методичному засіданні кафедри
педіатрії і неонатології ФПДО

Протокол № 4
від « 14 квітня » 2021 р.

Завідувач кафедри
М.М. Кісельова
проф. Кісельова М.М.
КАФЕДРА ПЕДІАТРІЇ І НЕОНАТОЛОГІЇ ФПДО

Затверджено
профільною методичною комісією ФПДО

Протокол № 2
від 20 травня 2021 р.

Голова профільної методичної комісії
доц. Сторожук О.Є.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «Перинатальна патологія нервової системи»

Метою викладання навчальної дисципліни «Перинатальна патологія нервової» є отримання навичок диференційованого використання раніше отриманих теоретичних знань з неонатології в клінічній практиці, поповнення знань з проблем ураження центральної нервової систем з огляду на сучасні підходи до діагностики, лікування і реабілітації перинатальних уражень ЦНС, та впровадження методів профілактики. Основні завдання вивчення курсу «Перинатальна патологія нервової системи» визначають те, що аспірант повинен знати і вміти при вивченні дисципліни.

Завдання дисципліни: сформовані, відповідно до освітньо-кваліфікаційних вимог МОЗ України з фаху неонатологія і включають:

- Надання спеціалізованої медичної допомоги дітям з перинатальною патологією нервової системи, в тому числі швидко і невідкладно.
- Ознайомлення і застосування на практиці сучасних методів профілактики, діагностики та лікування перинатальної патології нервової системи у дітей
- Моніторинг побічних реакцій/дій лікарських засобів
- Вміння працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей, проводить консультації за їх направленнями.

РОЗРАХУНОК НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН НА ЦИКЛІ

№ з/п	Тематика	Кількість годин				
		лекції	Практ	Сем	самоств	всього
1.	Навчання на кафедрі	8	28	8	46	90
	Всього на циклі	8	28	8	46	90

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ:

1. Кісельова М.М. – завідувач кафедри педіатрії і неонатології ФПДО, д.мед.н., професор.
2. Омеляненко О.В. – доцент кафедри педіатрії і неонатології ФПДО, д.мед.н.
3. Савчак Н.С. – доцент кафедри педіатрії і неонатології ФПДО, д.мед.н.
4. Яцкевич І.І. – асист. кафедри педіатрії і неонатології ФПДО, д.мед.н.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
«Перинатальна патологія нервової системи»**

№ з/п	Тема	К-сть годин
1.	Гіпоксично-ішемічне ураження ЦНС у новонароджених. Етіологія, патогенез, клініка, лікування та профілактика.	2
2.	Менингіти у новонароджених. Диференціальна діагностика, лікувальна тактика.	2
3.	Внутрішньошлунчкові крововиливи у недоношених новонароджених. Причини та механізм виникнення. Невідкладна допомога та профілактика.	2
4.	Диспансерний нагляд за новонародженими з перинатальними ураженнями нервової системи. Принципи реабілітації.	2
Всього		8 годин

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
для циклу «Перинатальна патологія нервової системи»**

№ з/п	Тема практичного заняття	К-сть год
1.	Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія у новонароджених. Критерії оцінки ступенів важкості, тактика при наданні допомоги. Профілактика наслідків.	4
2.	Лікувальна гіпотермія як метод профілактики важких уражень ЦНС при важкій асфіксії. Показання, підготовка дитини до транспортування. Алгоритм проведення. Прогноз.	4
3.	Пологова травма. Причини, клінічні прояви та лікування	4
4.	Роль хвороб метаболізму у формуванні важкого неврологічного дефіциту у дітей раннього віку	4
5.	Інфекційні ураження ЦНС у новонароджених, їх роль у формування важкої неврологічної патології у дітей раннього віку і старших. Принципи лікування та профілактики.	4
6.	Основні ante-, intra-, постнатальні заходи профілактики геморагічних пошкоджень ЦНС у доношеної і недоношеної дитини.	4
7.	Невідкладна допомога при захворюваннях нервової системи у новонароджених (черепно-мозкові грижі, судинні мальформації, гідроцефалія)	4
Всього		28 год

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
для циклу «Перинатальна патологія нервової системи»**

№ з/п	Тема семінарського заняття	К-ть год
1.	Асфіксія новонароджених. Основні чинники ризику. Механізми розвитку, принципи надання невідкладної допомоги в пологовому будинку.	2
2.	Алгоритм диференціальної діагностики у новонароджених з неонатальною енцефалопатією	2
3.	«Катастрофи неонатального періоду» і їх вплив на стан нервової системи у новонароджених.	2
4.	Роль радіологічних методів обстеження в діагностиці перинатальних уражень нервової системи в неонатальному періоді.	2
Всього		8 год

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОПІДГОТОВКИ
для циклу
«Перинатальна патологія нервової системи»**

№ з/п	Тема самостійного заняття	К-сть год
1.	Основні положення Міжнародної Конвенції про права дитини та "Хартії прав дитини", прийняті Європейським регіональним бюро ВООЗ у роботі лікаря, який надає допомогу новонародженій дитині.	4
2.	Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у доношених і недоношених дітей.	4
3.	Анатомо-фізіологічні особливості системних адаптаційних процесів, що відбуваються в організмі новонародженого у ранній та пізній неонатальний період.	4
4.	Особливості неврологічного обстеження новонароджених дітей.	4
5.	Вплив внутрішньоутробної гіпоксії та асфіксії на формування неврологічної патології у новонароджених. Біофізичний профіль плода.	4
6.	Критерії діагностики асфіксії і гіпоксично-ішемічного ураження ЦНС. Класифікація. Оцінка ступеня важкості	4
7.	Основні патологічні неврологічні синдроми у новонароджених. Їх клінічна характеристика у новонароджених. Сучасні методи діагностики, лікування та реабілітації. Судоми у новонароджених. Їх диференціальна діагностика та принципи невідкладної терапії.	4
8.	Методи візуалізації уражень ЦНС у новонароджених. Показання та діагностична цінність.	4

9.	Ушкодження периферичної нервової системи в пологах (парез Ерба, Клюмке тощо)	4
10.	Роль неонатального скринінгу у профілактиці важкого ураження ЦНС у дітей	4
11.	Принципи реабілітації дітей, які перенесли ураження нервової системи в перинатальному періоді(фізіотерапія, медикаментозне лікування)	3
12.	Початковий тестовий контроль	1
13.	Заключний тестовий контроль	2
Всього		46 год

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:

- а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);
- б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- в) розв'язання типових ситуаційних задач;
- д) контроль практичних навичок;

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність аспіранту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі, з використанням навчальної платформи Misa, відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:
Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125
4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123
4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше 3	Недоста тньо
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135		

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

Література

Обов'язкова

1. **Акушерство і гінекологія: У 4 т.:** національний підручник / кол. авт.; за ред. акад. НАМН України, проф. В.М. Запорожана. – Т. 2: Неонатологія / В.М. Запорожан, М.Л. Аряєв, Д.О. Добрянський. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 912 с.
2. Неонатологія: навчальний посібник / За редакцією Т. К. Знаменської. – Київ: Асоціація

неонатологів України, 2012. – 880 с.

3. Неонатологія: національний підручник: у 2 т. / За ред. професора С. С. Шунько. – К., 2015. – Т. 2. – 640 с.

4. Посібник з неонатології: пер. з англ./ Джон П.Клоерті, Ерік К. Ейхенвальд, Енн Р. Старк.- Шосте видання.- К.: Фонд допомоги і розвитку дітям Чорнобиля; Вид-во "Фенікс".- 2010.-856 с.

5. Наказ МОЗ України про затвердження "Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною" № 152 від 04.04.2005
http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050404_152.html

6. Наказ МОЗ України "Про внесення змін до наказу МОЗ України від 04.04.2005 №152" № 289 від 01.04.2010 http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100401_289.html

7. Наказ МОЗ України "Про затвердження клінічного протоколу надання неонатологічної допомоги дітям "жовтяниця новонароджених" № 255 від 27.04.2006
http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20060427_255.html

8. Наказ МОЗ України "Про затвердження клінічного Протоколу надання допомоги новонародженій дитині з дихальними розладами" № 484 від 21.08.2008
http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20080821_484.html

9. Наказ МОЗ України «Про затвердження Порядку транспортування новонароджених дітей високого перинатального ризику в Україні» № 1024 від 28.11.2013
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z2110-13>

10. Наказ МОЗ України «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги з початкової, реанімаційної і післяреанімаційної допомоги новонародженим в Україні» № 225 від 28.03.2014
http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20140328_0225.html

11. «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні». Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах № 225 від 28.03.2014
http://moz.gov.ua/docfiles/dod225_akn_2014.pdf

Додаткова:

1. Баранов А.А., Боровик Т.Е., Ладодо К.С., Бушуєва Т.В., Гречаніна О.Я., Маслова О.І., Кузенкова Л.М., Чумакова О.В., Студенікін В.М., Дзвонкова Н.Г., Тимофєєва А.Г., Конь І.Я., Новіков П.В., Здібська О.П., Гречаніна Ю.Б., Лебединець І.О. Спадкові порушення обміну амінокислот. Москва-Харків, 2013. – 126 с.

2. Барашнев Ю.И., Бахарев В.А., Новиков П.В. Диагностика и лечение врожденных и наследственных заболеваний у детей. – М., «Триада-Х», 2009 г.

3. Гречанина Е.Я., Добродецькая А.Л., Степанец А.П. и соавт. Наследственные нарушения метаболизма. – Ультразвукова перинатальна діагностика. – 2013. - №16. – с. 3-41.

4. Гречанина Е.Я., Жадан И.А., Здыбская Е.П. Оценка данных ультразвукового обследования новорожденных при внутриутробных инфекциях. – Ультразвукова перинатальна діагностика. – 2013. - №16. – с. 145-149.

5. Гречанина Ю.Б. Стандарты для визначення мітохондропатій. – Ультразвукова перинатальна діагностика. – 2013. – №16. – с. 131-144.

6. Гречанина О.Я. Катастрофы перинатального периода (лекція). – Ультразвукова перинатальна діагностика. – 2011. – №14. – с. 12-30.

7. Гречанина О.Я. Клініка, діагностика і лікування метаболічних хвороб. – Ультразвукова перинатальна діагностика. – 2014. – №17. – с. 153-174.

8. Гречанина О.Я. Метаболічні хвороби / О.Я. Гречанина, Р.О. Моїсєєнко // Ультразвукова перинатальна діагностика. – 2014. – №18. – С. 108-126.

9. Гречанина О.Я. Газова хроматографія мас-спектрометрія, як метод лабораторної діагностики метаболічних порушень / О.Я. Гречанина, І.В. Новікова, Ю.Б. Гречанина та ін. / Навчальний посібник для лікарів-інтернів та курсантів. – Харків: ХНМУ, 2013. – 87 с. 20.

10. Гречанина Ю.Б. «Спадкові хвороби, які супроводжуються судомним синдромом».

Учебний посібник, рекомендований МОЗ України для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів. – Харків, ХНМУ. – 2010. – 83 с.

11. Метаболические болезни: учебное пособие / Гречанина Ю.Б., Гречанина Е.Я., Белецкая С.В. – Харьков: ХНМУ, 2016. – 204 с.

12. Полин Р. А., Дитмар М. Ф. Секреты педиатрии. / Пер с англ. – СПб.: Невский диалект, 1999. – С. 461–484.

13. Волоха А.П. Лікування і профілактика бактеріальних менінгітів у дітей. Современная педиатрия. – 2013. – № 6. – С. 143–149.

14. Проект клінічного протоколу «Надання медичної допомоги новонародженим з неонатальними інфекціями», 2012. – 86 с.

15. Перинатальні неврологічні синдроми: сучасні аспекти діагностики і лікування; навчальний посібник для студентів медичних вузів, інтернів, лікарів неонатологів, сімейних лікарів, педіатрів, неврологів / О. А. Козьолкін, Л. О. Шевченко, В. І. Боброва, С. О. Медведкова, А. А. Кузнецов. – Запоріжжя ; Київ, 2020. – 116с.

16. Hypoxic-ischemic encephalopathy/ Santina A. Zanelli/ Medscape, 2018.

17. Neonatal Hypoxic-ischemic encephalopathy /Dalia Ibrahim. –Radiopaedia. – 2021. (Virtual conference).

18. Hypothermia and neonatal encephalopathy/ Papile L.A, Baley J.E., Benitz W. et all. Pediatrics, 2014; 133(6):1146.

19. Neonatal Meningitis Author: Gaurav Gupta, MD; Chief Editor: Amy Kao, MD / Updated: Feb 12, 2018. Medscape, 2018. – 17с.

Інформаційні ресурси:

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ КЛІНІЧНИХ НАСТАНОВ

(Наказ Міністерства охорони здоров'я України 29 грудня 2016 року №1422)

Назва бази	Інтернет-адреса
Up To Date	http://www.uptodate.com
BMJ Clinical Evidence	http://clinicalevidence.bmj.com
The Finnish Medical Society Duodecim	https://www.duodecim.fi/
The Association of the Scientific Medical Societies in Germany	http://www.awmf.org
The French National Authority for Health	http://www.has-sante .fr/
AMA (American Medical Association)	https://www.ama-assn.org/
American Academy of Family Physicians	http://www.aafp.org/home.html
American Academy of Pediatrics Policy (AAP Policy) Clinical Practice Guidelines	https://www.aap.org
European Pediatric Association, the Union of National European Pediatric Societies and Associations (EPA/UNEPSA)	http://www.epa-une psa.org/
The National Association of Emergency Medical Technicians (NAEMT)	http://www.naemt.org/
The National Association of State EMS Officials	https://nasemso.org/
The European Society for Emergency Medicine	http://eusem.org